

کتاب الظهار

کتاب ظهار¹

والنظر فيه يستدعي بيان أمور أربعة:

که دارای چهار مبحث است:

الأول: في الصيغة

مبحث اول: صيغه

وهي أن يقول: أنت عليّ كظهر أمي. وكذا لو قال: هذه، أو ما شاكل ذلك من الألفاظ الدالة على تمييزها. ولا عبرة باختلاف ألفاظ الصلوات، كقوله: أنت مني أو عندي.

به این صورت است که بگوید: «انتِ علیّ كظهِرِ أُمِّي» (تو برای من همانند پشت مادرم هستی)⁽²⁾ و همچنین صحیح است به جای «انتِ» بگوید: «هذه» (او) یا سایر الفاظی که او را مشخص می کند، و فرقی نمی کند که بگوید: «انتِ منِّي» یا «انتِ عندی».

ولو شبَّهها بظهر إحدى المحرمات، نسباً أو رضاعاً، كالأم أو الأخت يقع الظهار. ولو شبَّهها بيد أمه، أو شعرها أو بطنها لا يقع الظهار. ولو قال: أنت كأمي، أو مثل أمي، لا يقع الظهار وإن قصده.

اگر او را به پشت یکی از محارم نسبی یا رضاعی اش -مانند مادر یا خواهر- شبیه کند ظهار صورت می گیرد. اگر او را به دست، مو یا شکم مادرش تشبیه کند ظهار واقع نمی شود، و اگر بگوید: «انتِ كأُمِّي» یا «انتِ مثل أُمِّي» (تو مانند مادرم هستی) باز هم ظهار واقع نمی شود، حتی اگر چنین قصدی داشته باشد.

1- یعنی مرد با به کار بردن لفظی خاص، نزدیکی با همسرش را بر خود حرام کند. (مترجم)

2- دیگر با تو نزدیکی نمی کنم. (مترجم)

ولو شبَّهها بمحرمة بالمصاهرة، تحريماً مؤيداً، كأم الزوجة، وبنت زوجته المدخول بها، وزوجة الأب والابن، لم يقع به الظهار. وكذا لو شبَّهها بأخت الزوجة، أو عمتها، أو خالتها. ولو قال: كظهر أبي، أو أخي، أو عمي، لم يكن شيئاً. وكذا لو قالت هي: أنت عليّ كظهر أمي وأبي. ويشترط في وقوعه حضور عدلين يسمعان نطق المظاهر. ولو جعله يميناً لم يقع. ولا يقع إلا منجزاً، فلو علَّقه بانقضاء الشهر، أو دخول الجمعة لم يقع. ويقع في إضرار وموقوفاً على الشرط. ولو قيده بمدة كأن يظاهر منها شهراً أو سنة لا يقع.

اگر زنش را به یکی از افرادی که به واسطه ازدواج به او حرام ابدی شده است مانند مادر زن یا دختر زنی که با او نزدیکی کرده است یا زن پدر یا پسر- تشبیه کند ظهار واقع نمی‌شود. همچنین اگر زنش را به خواهر یا عمه یا خاله زنش تشبیه کند ظهار نمی‌باشد، و همچنین اگر مرد بگوید تو مانند پشت پدرم یا برادرم و یا عمویم هستی، و یا زن بگوید: تو برای من مانند پشت مادر و پدرم هستی، اعتباری ندارد.

برای به وقوع پیوستن ظهار شرط است که دو شاهد عادل این گفته او را بشنوند، و اگر آن را به صورت قسم بگوید ظهار واقع نمی‌شود.

ظهار زمانی واقع می‌شود که به طور کامل انجام شده باشد و اگر آن را مثلاً به اتمام ماه یا رسیدن روز جمعه مشروط کند صحیح نیست، و ظهار در صورت ضرر رساندن و متوقف بودن بر شرط محقق می‌شود. اگر ظهار را به زمانی مانند یک ماه یا یک سال مقید کند⁽³⁾ واقع نمی‌شود.

فروع:

چند نکته:

الأول: لو قال أنت طالق كظهر أمي، وقع الطلاق ولغي الظهار، قصد الظهار أو لم يقصده.

اول: اگر بگوید «انت طالق كظهر أمي» (تو را طلاق دادم و مانند پشت مادرم هستی) طلاق واقع و ظهار لغو می‌شود؛ چه قصد ظهار داشته باشد یا نداشته باشد.

الثاني: لو ظاهر إحدى زوجتيه إن ظاهر ضررتها، ثم ظاهر الضررة، وقع الظهاران.

دوم: اگر با یکی از دو زنش به شرط ظهار کردن با دیگری ظهار کند، سپس با آن زن دیگر ظهار نماید، ظهار با هر دو زن محقق می‌شود.

الثالث: ولو ظاهرها إن ظاهر فلانة الأجنبية، وقصد النطق بلفظ الظهار صح الظهار عند مواجهتها به، وإن قصد الظهار الشرعي لم يقع ظهار.

3- مثلاً بگوید برای یک ماه یا یک سال پشت تو مانند پشت مادرم می‌باشد. (مترجم)

سوم: اگر با زنش به شرطظهار با زن غریبه‌ایظهار کند،⁽⁴⁾ اگر منظورش معنای لغتیظهار بوده باشد، هنگامی که آن زن بیگانه راظهار کندظهار زنش محقق می‌شود و اگر قصدشظهار شرعی بوده باشد،ظهار واقع نمی‌شود.

4- مثلا به این شکل که با قصدظهار بگوید: اگر فلان زن بیگانه راظهار کردم، تو راظهار می‌کنم. (مترجم)